

AZ UTOLSÓ FÉNYKÉP

nézd a növényeket, hogyan indítanak
ellenünk támadást. kisasszony-fejüket
föllemelik és figyelnek minket, kikezdi
hamar fáradt ösvényeinket, magvainkat
az útra, tövisek közé s köves helyre
szórják. mennyi sietés, mennyi kapkodás
életük rövid ideje.

nézd az elszánt
nebáncsvirágot, messze repíti
vigyázatlanul a gyémánt fényű
magban önmagát, az élet bőkezű
fejedelme akár. nem kallódik el,
földbe tapossa figyelmes kertésze
az évszak. s nem tétlen, csupa
készület az álma, elrendezi korábbi
élete emlékeit a csírában és
fölkendésre bírja a földet.

golyószórója apró célkeresztjét
önnön öröklétére irányítja, s nem téved.
nem áll meg. észreveszi a szikla
hasadékát, mint rokona az ég
vásznából készült éber veronika
vagy a hallgatag fenyő.

fölfelé
néznek s figyelnek minket. szélben
süvítő parittyájukkal ím megcéloznak,
s létünk szakadásait keresi a mag öt
sima kavicsa, a gondban fodrozódó
homlokot és szakadozott mondatainkat.
legyőztetni nagy esély nekünk.

milyen
otthontalan, ki a világból otthont
hasított magának, s tetővel vakította
meg az eget. az ablakban áll s viharlámpával
világít magának. semmi nincs, ami ne az
övék volna, a növényeké, semmi, ami
a mienk. lehajtjuk fejünk, fáradtan,
nebántsvirág és veronika ragyog reánk.

állunk s roppant terhünk *ez*. mint a
fehér fényképpapíron, amelyen nem látszik
már csak a láb, mint ikertörzsű fa, mintha
a mélyben összefonódott volna már, a két
életet rejtő erőteljes magban. csak a
lábszárak, egy kevéske ruha s a roppant
cipő. mert *fényt kapott*, s a hatalmas
ragyogásban ellobogott.

a lábszárak, a
hajcsomó s a köröm, és a szélfújta fénykép-
papírt lassan átszurkáló hóvirág és
veronika és magyal

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Visky András: Hóbagoly

[Vákát oldal]

ÍRJ MEG ENGEM

írj meg engem! – kiált rám a
tücsök; írj meg engem! – dörömböli
a padláson a nyest; írj meg engem! –
rugdossa ajtómat a nedves kerti pad;
írj meg égő gyertyáimmal engem! –
suttogja a gesztenyefa; írj meg
engem! – karmolássza ablakomat a
rózsa; írj meg engem! – üvölti a
pincéből a denevér; írj meg, írj
meg engem! – veri öklével a tetőt
az eső, így ébredek napról napra,
hidegen, elgyötörten, nyakam köré
csavarodott sziszegő pokróccal,
eljönnek évek, napok jönnek napok
után és tücskök kezére adnak engem,
nyestek, kerti padok, gesztenyefák,
káromkodó rózsák kezére adnak engem,

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Visky András: Hóbagoly

kiállítanak zuhogó esőbe és elfordulnak
tőlem, akiket szerettem s akik szerettek,
s nem fogok felébredni akkor egy higgadt
férfikorban, otthagynak a városon kívül,
elterülve az ingadozó lándzsafüben,
fülembé üvöltöző eszelős margarétákkal,
nyakamra kúszó elszánt arankafűvel,
hajamat tépkedő bosszús bogánccsal,
kezeim és lábaim sokáig hadarnak
még a levegőben, mint a konok
bogaraké, és megindul a szél,
ökleim pipacsot nyitnak, szemeim
búzavirág-szárba szökkennek, és
ímé feláztatja arcomat a novemberi
eső

A RÉGI MESTEREK

a kezdeteknél bölcsőbb lehetsz-e? mikor
még lábod alá tapostad az ösvényt, a fákat
a befele világító érceket? s a lélek
gazdagabb-e most, a tudással, mely metszi
a sort vagy higgadtan válogatja a roppant
hasonlatokat, vár és figyel s már nem
indul el az egyetlen egyért a kilencvenkilencet
odahagyván, nem fordul el s kiált üresen.
körülötted van mind a száz, s amit megismertél
bizton eligazít. előbb, ha szóltál, üvöltés
volt, s te voltál az. s ami lett, nem tudtad
egykönnyen elnevezni, hiszen a névtelen
nevét viselte. az égből valamit, s valamit
a halálból, akár a kő vagy az örök életű
szekerce. mily erős a lélek, ameddig gyenge!

üvölt, előrángatja a mélyből a verset s ereje
nincs megfutamodni. és mily igénytelen, ha a
teljességet éli! akár a régi mesterek! és
milyen nyugodt a létezése mégis. önmagát nem
szemlélheti mert nem különálló, nem választ,
valami megragadja, reggel ragadományt szerez,
este zsákmányt oszt. a többi zuhanás. keserű
hősiességgel mérlegelsz, keresed a lépegető
köveket, lábad alá taposod az ösvényt, a
fákat, a befele világító érceket.
de a régi mesterek, reggeli nedves
köpenyben ahogy a gyökerekért lehajolnak
és tovább mennek azután

FEKETE DIÓ. LEGENDA

a tenger eljátszott a gondolattal,
mikor a diót hátára vette. nagy
utazás várt rá a robajló hullám
taraján, megkerülte az ősi
uszadékot, a megfáradt, ifjú
vándormadarak sómarta tetemeit.
héjában még nagyobb sötét lett,
összehúzódott a mag és elszörnyedve
hallgatta a szünni nem akaró
morajlást, s mintha emlékezett
volna ama napra, amikor a legmélyebb
sötétségből, tisztán és emléktelenül
kipattant, sudár törzse lett és
büszke koronája, az idő üzenetét
hozva valahonnan messziről a föld
vadonatúj felszínére, levetette,

mint egy kőből készült köpenyt,
súlyos alaktalanságát, a smaragd, a
malachit és az epidot fényéből
színt kevert magának és a föld
méhében csörgedező patakok hangjából
hangokat ragadott ki, akárha kortalan
kavicsokat, hogy saját nyelvén
szólhasson a széllel valamennyi
levél.

csak befelé tekintett
akkor már, a mag éjszakájában
szunnyadó sugár fényénél *visszakéme*lt,
hogy ne halljon semmi héjon kívülit,
csak a csírába összesodort levelek
nem szűnő hangos örömét, amit akkor
éreztek, amikor a tengerből kiemelkedő
nap szilaj sugarai merészen átkarolták
őket és sugdostak velük és félelmet
tanultak, fájdalmat és gyönyört.

felé
irányította a tenger titkos áramait,
hogy a hullámok rengetegében el ne
vessen az *egyetlenegy*, fölfelé
figyelt, az útjelző csillagokra és
elnapolta betervezett viharait, nehogy
egy óvatlan ütéssel betörje zsákmánya
falát s beszivároгjon a víz a mag
kincseskamrájába. mennyi kímélet
csitította háborgását! mennyi szorongás
vett rajta erőt! mennyi elpazarolt erő,
hogy önnön szörnyű erejét legyúrje!
mennyi eszeveszett tusa a temérdek víz
roppant izomzatában! megrettenve tekint
alá az ég is, s iszonyodva gyújtja lángra
félénk csillagait.

fölfelé tekintett,
mindig csak fölfelé, hogy a szerteszakadt
földrészek üzenetét megóvja s kivesse
a másik partra a postát és
megnyugodjon a föld, az egymásért
jajongó növérek az óceánban.

e
kiáltást a tenger nem tűrte tovább
s álmatlanul kereste nyugtát
mindhiába. mígnem alkalmas gyümölcsöt
talált s szelídségre intette a víz
ketrecében fel s alá járkáló vizslató
vadakat.

és mikor egyszer alázúdult a
napfény kivetette a partra féltett
ragadományát. s az meg újraépítette
magát az ég alatt, szétvetette a csontos
palackot és alábocsátotta gyökerei
horgonyát és barkát hajtott a más
illatú szélben. csend lett akkor, mintha
lélek lebegne a vizek felett.

és
visszahúzódott a tenger és megpihent egy
pillanatra, a magasból hűvös eső szitált
és elvonult a tenger ápolni elpattant
véredényeit

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Visky András: Hóbagoly

[Vákát oldal]

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Visky András: Hóbagoly

[Vákát oldal]

KIKELSZ A FOLYÓMEDERBŐL

kikelsz a folyómederből, lecsúszik a moszat
a szemedről, kikelsz a zongorából, mellkasodban
elcsitulnak apró üllők és kalapácsok, kikelsz a
fényképalbumból, mögötted magnézium mosoly
szítál, kikelsz az aranyozott szélű porcelán
készletből, koccannak fogaid, mintha vacognál,
derekadról lecsatolod a fakardot, lerakod a
bagolyvérbe mártott mérgezett hegyű nyilakat,
lecsatolják rólad a vértet, megborzong meztelen
mellkasod a hűvösben, kikelsz a ruhásszekrényből,
a bélyegalbumból, az eperfából, a lepketáborból,
elvezetik ménesedet, elkötik a kutyákat, állsz
a déli verőfényben a szabad elvonulás reményében,
talpad alatt földbe taposott árnyékod, izmaid
megfeszülnek, kirajzolódnak nyakadon az inak,
mintha véső érintette volna, halántéked vérerei
akár a szélben várakozó márványtömböké, a világ
oszlopcsarnokában állsz, homlokodra az idő
boltíve hajlik, tenger csapkodja bokádat

ELINDULNAK A VADÁSZOK

hajnal, elindulnak a nedves utakon
a vadászok, átkelnek a folyón az
erdő iránt, nyomaikon rázkódva
ébrednek a füvek, felcsapnak az
elalélt bogarak, elindulnak a
vadászok a nedves ösvényeken, az
éjszaka foszló ködeiben alszik a
város, mennek, mennek a vadászok,
bőr táskáik roppant combjaikon
csattannak, égre fordult arccal
az álom zsongó kórusait éneklük
az emberek, vadak csörtetnek át
a szobákon, vérző királyi vadak
üvöltenek az ablak előtt, az
erkélyek párkányaira roskadnak
a madarak, égis erő férfiak
imbolyognak a messzeségben, mintha
távolodnának, mintha közelednének,
kedvesem, kedvesem, hűvös telefon-
kagylóban alszom, nem tudom neved
sem már, várom, hogy magadhoz
emelj, hogy felhangozzék pészma-
bundába bujtatott szívem dübörgése,
elindulnak a vadászok a nedves
utakon, a lépegető köveken átkelnek
a folyón, égre fordult arccal alszik
a város

AKI VOLTÁL

az vagy, aki voltál, újságpapír szárnyú
madarak a szélben, a kedves ikonarca a
havas ablakkeretben, az üvegen, halálos
csendben, jégvirágok kúsznak fölfelé, mire
is mennél a verssel, mit kezdhetsz most
a sorok periszkópjával és ezzel az áttetsző
fehér lappal, mely mögött házak, utcák,
lábukon alvó lovak, mint tűhegyre szúrt
menyasszonyfátylas lepkék, az vagy, aki
voltál, sajtó ólombetűkkel szívedben, a
belső látás mondhatatlan esélyével, mintha
visszavonulásod utolsó területeit védnéd
a sárkányrepülőkön érkező levelektől és
hétfejű hópelyhektől

NEM REJTŐZHETEM

Markó Bélának

a zuhanó hópelyhek fényoszlopai végigpásztázzák
a házat, a szobát, az íróasztalt, egyenként a
rezzenetlen arccal szunnyadó betűket, sehova nem
rejtőzhetem, kitakarnak a gomolygó alanyi mondatok,
a nagy megtartó szimbólumokat leírni fáradt vagyok,
fáradt vagyok víg ditirambusokat és daktilusokat
kikopogni a lélek ajtaján, fáradt vagyok leírni :én,
s te, aki olvasod, önmagadat értsd alatta, a madarakat,
a füveket, a fákat, a csörgősipkás rovarokat és
galambokat az erkély párkányán, a könyvek behavazott
csatamezőin kiegyenesített kaszával összesereglett

betűket, fáradt vagyok végignézni magamban a vers
kámikázé akcióit, fáradt vagyok a mértéktartó
iróniára, aláhulló hajad alatt vacogok, kedvesem,
szemembe tűznek a zuhanó hópelyhek fényszórói, most
minden csak önmagát jelenti a versben, hó :hó,
ablak :ablak, fa :fa, fű :fű, fénylő arccal alvó
ólombetűk elpattant véredényei

HAJNALI HAZATÉRÉSEK ÖRÖME

hajnali hazatérések törékeny öröme
a torkomban, csak a havazás hiányzik
most, hajadra emlékeztető könnyű
alázuhanása az elemeknek, mintha
halálos menyétek suhannának a
háztetőn, harmattól elnehezült
szárnyakkal alusznak a madarak,
milyen messze vagy, az asztal lepke
szárnyú rebbenésétől milyen távoli
a te ragyogásod, hajnali hazatérések
öröme, akárha hosszú csüggedt csatákról,
melyekben jobban megismertem testemet,
tűdöm, combom, ágyékom mérhetetlen
viharait és tűnődéseit, elkeveredését
vízzel, fűvel, levelekkel, vérrel,
csak a havazás, a havazás, az út a
késektől az ágyig, ugyanaz a káprázat
mint a fegyverek vörösés élén, játszom,
történelmet játszom a mondatokkal, védj
meg, védj meg engem, múltat játszom

és eljövendőt, deszkákat és szeget és
sötétben támadó gyönyörű testű állatokat,
kardot játszom és köpenyt, várfokon
lépegető vértet, feketefehér metszett
sikolyt a hídon, hajnali hazatérések
törékeny örömét

ELHOMÁLYOSULT ARCCAL

gőzölgő teától párás a szemüveged, mély,
forró ködökbe merül szemed, magára marad
tőled a világ, milyen leszek, ha majd újra
láthatsz amint itt ülök előtted a széken,
elhomályosult arccal, elszintelenedett
szemekkel, mint akit kapkodó mozdulatokkal
láthatatlan ujjak rajzolnak át a csend két
lélegzet közötti örökkévalóságában, hiába
integetnék vagy kiáltanék feldúltan, mi lesz,
ha már elfelejtem neved, mire szemeid éggel
határos tükrébe újra visszatérhetnék, ha
már nem ismer rád a nélküled gazdátlan
világ, ki vagyok neked, mire ismét felmegy
a függöny és kézre kerítenek a reám hulló
fények, idegen ruhákban állok előtted, forró
ködökbe merültél kedves, keselyűk köröznek
a porcelán csésze felett

VIRRAD, MEGVIRRAD

azt hittem virrad, *megvirrad*, azt hittem,
pedig csak az erkély éjbe meredő szegélyén
elterülő hó ragyogása ébresztget, csendesen
alszol mellettem, mint egy sirály, mint aki
naponta látja a tengert s a vízből hidegen
és sósan felmerülő napot, a látóhatár mögé
lebukó vitorlásokat, mint aki annyi kéznek
érezte melegét, beledermédését annyi arcnak a
messzeségébe és attól olyan könnyű és fehér
és kék és tiszta, azt hittem, virrad, meg-
virrad, pedig csak hó födi be a házat, pelyhek
összepréselődött arca az ablaküvegen, megnyomott
orrok és ajkak és sejtelmesen koccanó fogak,
szelek hátán levelek, madarak, alszol mellettem,
álmatlanul álmaidba kívánkozom mielőtt még
végigfutna a repedés az üvegen és bezúdulna a
hó a szobába, elborítaná ágyunk, mintha az időből
kihulló fehér virágszirmai volnának a szerelemnek
s a tél hideg bilincsei kattannának csuklóinkra,
álmatlannak álmodsz, én meg kisimult homlokkal
csendesen alvónak látlak, várom, hogy felébredj
és kisimult homlokkal csendesen alvónak láss
s én álmatlannak álmodjalak, amint fölém hajolsz
és álmaidba kívánkozol

EURÓPA ARCÁRÓL ÁLMODOM

riaszt a tömbház zenéje, kedvesem, védtelen
vagyok a minden oldalról támadó hangokkal
szemben, a falak, a vízvezetékek nyelvét
nem ismerem, a ház mellkasából fölszakadó
hörgéseket, harákolásokat, mintha a világ
teremtésétől fáradt volna el valaki s mostmár
átaludni kíván egy-két sötétebb századot, hol
vagy kedvesem, valamennyi koppanás után száraz
torokkal tépem fel az ajtót, mintha a havat
vernéd le magadról, hogy kibontakozz a télből
és elhozz egy újabb évszakot nekem, európa
havas arcáról álmodom, az utak mentén
álldogáló fehér köpenyes fákról, s az
írógép testéből előre szegett fejjel kiemelkedő
betűkről, amint a szárnyalás ősi mozdulataival
magasba törnek majd visszahanyatlanak és
itt hagyják törődött ragyogó arcaik az asztalon

KIES HELY

kezdetben hajnalban érkező szekerek
voltak, egylámpás néma tutajok az
udvar pázsitján, fuvarosok verik az
ablak üvegét, lovaik melegét hozzák
kezükön, megkerülik az eperfát, átlépik
a kerítés tövébe roskadt bokrokat, aztán
külön kerülnek nemük szerint a székek,
a vérekes márványlapú asztal, külön
kerül a hasadt körmű komód, és ismét
külön a könyvek, a szelídek és a vadak,

majd az összetaposott csúszómászó
harmónium és az üvegek, a merev arccal
kitekintő barackokkal, végül a labdák és
az állótükrök, visszahátrálsz az idő
méhébe görnyedt magzatmosollyal, vissza-
csavarod az idő vérpöttyös pántlikáját,
letörölöd a gének feketetábláit, hogy
megszülethess ismét a kerítés lécein
áldogáló évezredes varjak tekintete alatt,
s mire megtalálnád a tárgyak helyét a falak
között, kiürítettnek újból létezésed hajópadlós
termei, egylámpás néma tutajok az udvar hajnali
pázsitján, együvé kerülnek az állótükrök, az
üvegek a merev arccal kitekintő barackokkal, az
összetaposott csúszómászó harmónium, a könyvek,
a szelídek és vadak, együvé kerül a hasadt
kőmű komód, a vérekes márványlapú asztal
és nemük szerint a székek, zuhog az eső
a házban, felhők vonulnak a deszkafalú
szerelvényekben, hajnalonta néma madarakat
bocsátasz ki a süvöltő ablakokon át, vajon
elfogytak-e a vizek a föld színéről?
teleirkált papírrepülőket küldesz a szelek
hátán a messzeségbe, vajon elfogytak-e a vizek,
s van-e valahol kies hely, ahol kirakodhatsz?

ÁSATÁS

arcodra van írva, mire gondolsz,
mikor megérint egy kéz, és körbejárja
létezésed bőröd lehatárolta körét,
égek betük madárszárny-törmelékekkel

bújnak elő a mélyből, akárha eget
temettek volna arcüregedbe vagy
szabadságharcok gyöngé poétáit
meg bíborba-bársonyba öltöztetett néma
szonettek, elkezdődik arcod ásatása,
az leszel, aki voltál, akik mások voltak,
és a gének olvasztótégelyében egymásba
vegyültek, hogy légy, az leszel, aki vagy,
mikor hozzád csapódik egy idegen kéz, és
törött korsók, lándzsák és vérték kerülnek
elő, porló koponya és aranygyűrűs ujjpercek,
özönvizek és megdicsőülések rejtett hordalékai
az arc földtani rétegeiben, elpusztult kagylók
és csigák, teknőcök és tengeri csillagok,
mintha tengert temettek volna csontjaidba,
mellkasod tisztítótüzeiben együtt lebeg a
nagy család az emlékezet megszépítő jelmezeiben,
akárha ünnepi asztal körül, elvegyül hangjuk a
tiedben, szemedben szemük csillan, mint kiegyenesített
kaszán a holdfény, kezük remeg kezekben,
integet és aláhull, ezeréves forrásokból
gyöngyözik a verejték a homlokodon, az vagy,
aki voltál, mérgezett nyílvevesszőkkel, acéllal
és ólommal szíved kincseskamráiban

AZ OKSÁG ELVÉRŐL

azt álmodtam, nagyapám jön felém, és
szétfújja a szél, miként a pitypangot,
látom most is nagyapámat az árokszálen,
hajladozik ezüstlő feje a szélben, ott
ül körülötte a falu népe, ő meg álmát

meséli nagyapjáról, aki lóháton közeledett felé, egyenes derékkal, és szétfújta a szél, beleszántották az ekék a földbe, még most is található a kert alatti vízmosásban zöld üvegcserepeket, ökörnyálas óramutatót, ilyen volt nagyapám nagyapja, aki nem látta meg szemtől szemben a halált, csak a felesége arcán, megtudod, ki voltam, ha már nem leszek, mondogatta a megalázott asszony, mikor vérben fürdő szemekkel megérkezett hajnalban nagyapám nagyapja, mit gondolsz, leállnak a vonatok, ha meghalsz, torkolta le nyersen a csizmáját húzkodó férfi, aki név szerint ismerte a falu minden kutyáját, és nesztelenül suhant a kertek alatt, aztán mikor lebukott a padról az asszony, és aznap bejelentették az egész ország területére kiterjedő vasutassztrájkot, szétfújta a szél, mint a pitypangot nagyapám nagyapját, vasúti sínek mentén vagy a traverzek közötti földrészekén, az idő eszeveszetten hátráló zúzott kontinensein bukkan fel leggyakrabban vagy egyenes derékkal lovagol nagyapám álmában, széltámadat előtt ha megébredek, szemtől szemben látom nagyapámat, aki lovon közeledő nagyapját nézi, a vöröses hajnali felhőkkel keretezett fejre, az nyer, aki előbb felébred, és kezében tartja a pitypangot, akárha önmagát, akárha lámpást, lefele haladtában a lépcsőn

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Visky András: Hóbagoly

[Vákát oldal]

TERVRAJZOK EGY MAJDANI LOVASSZOBORHOZ

ki emlékszik a fűvőszenekear örült klarinétosára,
aki zuhogó esőben ide-oda szökdösve járkált a
városban, hogy kikerülje az esőcseppeket,
pörgette kezében a hangszertáskát, tititá-titi,
lehajolt hirtelen, oldalazott, végül aztán
száraz ruhával ért haza vagy az egyletbe, dehát
neki mindent szabadott, örült volt, ismerte az
egész város, elnézően mosolyogtak a fátyolos
esőben forgalmat irányító csuromvizes rendőrök
és elegáns, magabiztos civilek, száraz nyomokat
hagyott az aszfalton, amiket aztán hamar
eltüntetett a víz, mintha egyetlen ecsetvonással
átfestette volna, senki sem mehetett utána, senki
sem, álltak falnak lapulva míg elvonul a felhők
dühödt szőnyegbombázása, aztán szörcsögve meg-
indultak ismét, kitódultak a kapualjkból,
előkászálódtak a hidak alól a félénk fuvalások,

pompás puzonosok, tehetetlen trombitások,
mint akik beöltöztek a vízi zenéhez, előjött
a hatalmas karmester is, aki virtusból kétcolos
tűzoltófecskendővel vezényelte végig a kékduna
keringő katonásan érzelmes átiratát, csak a
végére vörösödött ki roppant arca, mintha
napszálla szórna bíbor fényt az ingadozó
zenekarra, csak kevesen vették észre az enyhén
lanyhuló tempót, akárha elomló hajnali hölgyek
hullámanának a ragyogó parkettán, egyszer
aztán eljött a klarinétos ideje is, a
városi strand árnyékos kertjében fújták a
tér-idő zenét, amikor hirtelen elsötétült
az ég és hólyagos cseppekben zuhogni kezdett
az eső, a zenekar őfelé fordult akkor, a
karmester is mintha csak egyedül őt vezényelte
volna, hibbant madarakként szálltak felettük
a kottalapok, ő meg ült mozdulatlanul a széken,
fel-feltekintett az égre, zuhogott az ég s az
ég alatt a polka, a foxtrot, a keringő, a
csárdás, az eső tüntével aztán láthatták a
klarinétos szárazon maradt vasalt öltönyét,
zakója zsebében a keményített fehér kendőt,
nézték, nézték a lelepleződött sarlatánt,
alkoholos befolyás alatt van, pusmogtak, ő meg
zavarában gyűjtögetni kezdte a szétrepült
kottalapokat, összepakolta hangszerét és
elindult a város felé, megadással tűrve a
megjegyzéseket, aztán már csak így látták,
így, csendesesen ödöngve az esőben, végigállta
a fergeteges nyári esőket, aztán elindult
vissza se nézve, két száraz nyomot hagyva
maga után a járdán

A HALÁLROL SEMMIT

a halálról semmit nem tudok még, állni láttam csak, kiket ismerek, a régiek is bennem vettek lakozást, hallom hangjukat, döngetik belülről mellkasom, érteni vélem a nyelv artériáiban mormolt igéiket, felismerni vélem az időt a lüktetésben, a dolgok végső értelme tenger és gyémánt és saskörmű szél és csend, csont- és hajcsomó öröklétem fölfelé törekszik a fában, alázúdulnak és magasba törnek szívem nedvei, egy arcot látok a belső jégverésben, derengő érkoszorú keretezi a homlok reneszánsz naptámadatát, idegek gyújtózsínórja a hús vörös pázsitjában, fényben fürdő arcot látok a mellkas boltíves üregében, egy el nem mozduló arcot, amely én vagyok és te vagy, te vagyok és én vagy, és nem ismerem

KÖD ELŐTTEM

lőn estve és lőn reggel, isten tudja honnan jöttem, zakatolnak, fújtatnak a vonatok fejemben, nagy éjszakai szerelvények, egyszer előszámlálom a költözködések is, köd előttem, köd mögöttem, meg az újjászületési évszámokat, külön szólok majd a pokrócok, a gyúródeszkák és viharlámpák hasznáról, elmondom, honnan lehet

felismerni egy száguldó szerelvény
ablakából a tengert, a röptükben alvó
madarakat, hasznos tudnivalókról írok
neked, megtanítom a távíróoszlopok
fütyjeleit, a drótokra fagyott csillagok
kottáját, nem is tudom, miért csomagoltunk
ki, miért is merészkedtünk túl messzire
az állomástól, annyira, hogy már nem
hallhattuk a hangosbemondó tájékoztatásait
és udvarias felszólításait, nem tudtuk
mihez tartani magunkat, s a csomagjaink
meg egyre fogytak a nagy sietségben, végül
csak a két aranybetűs koszlott bőrű
aranyjános és a zsákvászonba kötött
drapp madách maradt meg és a mindenütt
otthonlevés szabadsága, és a mindenkori
otthontalanság szabadsága, és a semmi
nélkül való lét könnyűsége és a mindent
birtoklás könnyűsége, éveken át csak
vonatokkal álmodtam, látomásaim voltak
ködös nappalokon az útnak indult
utcahossznyi házokról, udvarokról, diófákról,
innen a hosszú verssorok, nyakra tekeredő
vörös selyemsálak, és a megcsukló ritmus,
a jelzők sötéten villanó traverzei, köd
előttem, köd mögöttem, együtt láttam világot
aranyjánossal és madáchimrével, a többiek
lemorzsolódtak rendre, derék férfiak, talpig
selymvászonban és bőrben és zsákban, ott
szorgoskodtak körülöttünk, elszórakoztatták
a szipákoló gyermekeket, aprókat köhintve
megdöntött törzssel beszálltak a tarisznyákba,
majd aztán polcra kerültek ismét valahol, a
két aranybetűs, koszlott bőrű aranyjános és

[Erdélyi Magyar Adatbank]

Visky András: Hóbagoly

a zsákbakötött drapp madách, megvagytok-e
mind, fiúk, kérdezték csillogó szemekkel,
itthon vagyunk, itthon, jól vagyunk és
útra készen vagyunk, selyembe, bőrbbe, zsákba
kötve, minden jog fenntartva, *bízzál, csend
mindeniütt*, köd előttem, köd

NYOMOK A HÓBAN

azokról a telekről még mondhatnék ezt-azt,
a toronymély kutakba alázuhanó öngyilkos,
megesett hópelyhekről, nagy fehér gyász
és csend az udvaron, fekete lobogású
akácfagyertyák a kerítések mentén, dolmányos
gyászhuszárok az ágakon, mindeféle lábnyomot
gyűjtöttem azokon a teleken, hókövületeket
rendszeresíttem, osztályoztam éveken át, ez itt
péter ábrándos bicegése, ez meg egy ismerős
madár szárnyalása, aztán meg apám szétszórt
könyvei a hóban, mint valami leroskadt hideg
állatok, a könyvek körül az ő nyomai a kapu
iránt, meg a férfiaké jobb és bal felől,
bárkit felismerek már a lábnyomáról, itt ez
a látszólag érintetlen maroknyi hó az udvaron
áthaladó éneklő anyám nyoma, felismerek akár
egy üvöltést is a pelyhek kristályszerkezetén
végbement változások alapján, összetöredezett
karocskák, a kiszakadó torok melegétől finoman
megolvadt jégpengék, nyílt törést szenvedett
hidrogénatomok, csak tudni kell helyesen egymás
mellé rakni a vonuló szálkás lábú évek nyomait,

az evezőeszközök, vérnyomásmérők, öz lábú író-
asztalok, újságkivágások nyomait, ismerni kell
az ablakon át a messzeséget kémlelő arcok nyomait
a havon, egyszer majd kihordom gyűjteményemet
az udvarra, elrendezem a nyomokat a friss
hóban, ahogy csak én tudom, nézni fogod, nézni
a címkéket, a tudományos igényű rendszerezést,
a pontos latin megnevezéseket, arcomat fogod
látni akkor a hóban, mint egy csata utáni
térvkép, leszúrt zászlók lábainál a kiserkedt vér

ÍGY LÁTLAG

így látlak mindig : fehér ruhád
lobog a hajnali szélben s én
hosszú útról térek meg ismét,
köpenyemet ronggyá ölelték az
erdők, a kíváncsi madarak,
patakok marták fagyosra lábam,
s te elmozdíthatatlanul állsz a
kapuban, örök várakozóként az
örök hazatérőt lesve az ég peremén,
mint akit balladákba falaztak,
konok falú várakat földből kiemelő
tisztá énekekbe, reád csavarja a
szél a könnyű túllt, s olyan
örökkévaló vagy, mint akit magdalena
abakanowicz keze ragadt ki a világ
összeomló mellkasából, tűzből
kikapott befelé izzó üszök, köréd
sereglenek a mezei vadak, az ég
tétkozló madarai, mintha minden tőled

[Erdélyi Magyar Adatbank]

Visky András: Hóbagoly

választana el engem, visszahull reám
valamennyi hang, szavak kövei vissza-
záporoznak, ezer éve nem sírtam már,
kedves, csak nézem száraz szemekkel a
tükriket vesztett sötét kutakat, a
kitépott torkú sárban vonagló
forrásokot, a hangom sem csuklik
el időtlen idők óta, csak bolyongok
az utakon, mint a letarolt erdők
felett zúgni, üvölteni nem tudó
száraz szél, feléd megyek és egyre
távolodom attól, amit kimondanék,
megyek, megyek, az ideiglenesség
testemre kövült ruháit mindhiába
tépik rólam az ágak, az erdők, a
patakok

NÉZEM MAGAM

vasárnap reggeli fagyos tükörben nézem
magam, kés villan arcomon s a kéz mintha
nem is enyém volna már, körbekerüli árnyas
ajkaim, torkomon kúszik fel és alá, kibomlik
arcom a szétszéledt hétköznapi árnyaiból
s tisztán nézek vissza magamra, milyen
messziről érkezem mindig a hajnali ragyogásba
évszázados esőtől elnehezült ruhákban, fáradt
vagyok már történelem lenni, visszavonni
világos fegyverletételeket, magamat nézem a
reggeli fagyos tükörben, hova érkezhetném
haza végre, várakozó időtlen asszony mellé,
aki lehántja rólam a köpenyt, a csizmát és
asztalhoz ültet, bíbor borokkal bátorít és

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Visky András: Hóbagoly

letörli a falí fényképekről a port, haza
végre haza-kedvesem, örök időktől fogva
várandós asszony, megálmodott magzatok
zuhannak belőled az út mentére, kövek és
ruhád után kapkodó tövissek közé, új és
új életek tekintenek ki belőled, fölemelkednek
a létezés vörös párkányáig s aláhullnak
azután, láthatatlan hálókkal viaskodnak
a fák, elhull koronájuk s udvarról udvarra
bolyongnak, míg ködbe, feledésbe merülnek,
s hajnal kél, hajnal, és megveri a szél az ablakot

A CSENGETTYŰS MACSKA

néha hallom még hajnalonta ablakom
előtt a csengettyűket, távoli
pengések, pattogások, mintha pántlikás
szomorú szánok siklanának a hóban,
s az ünnepből ünnepbe száguldó
társaság már végérvényesen
berekedt, s hallgat elgyötörten,
gyönyörű nők lengedeznek a tüskés
bokrokon, mint a selyemsálak, hallom
még hajnalonta, látni vélem szomorú
zöld szemeit a sötétben, ülök
mozdulatlanul a jelen idő vitrinében,
s csak ketten vagyunk a világon, a
macska meg én, elrejtőzni vágyó
alanyi költő, és az a nyegle délután,
nem tudom, hány éves lehettem, ezer
éves talán, az akkori dermedt mosolyt
látjátok most is ajkaimon, beállt, és

végleges lett, mint egy jégbe fagyott
matrózé a déli-sarkon, a jóreménység
fokától nem messze, nyakában a halál ezüst
harangvirága, vonaglik előttem, mintha
névtelen rémmel küzdene, látom, olyan a vére,
mint az enyéem, ahogy vissza akarja karmolni
magát a létezésbe, kirohan a délutánból,
az időből, s csak az öröklétben
áll meg, ablakom előtt, hajnalban, de a
hang, a halál gyönyörűséges csengettyűhangja
utoléri mindenütt, remember, remember, te
már nem vadászatsz, sehol, és el
sem rejtőzhetsz, remember, remember,
sikoltásaidban a véglegesség havazó
ezüstje, mely örök kéz szabta rád
rettentő szimmetriád? erről ismertek
meg, bárhova megyek, két zöld szem
tekint ki belőlem, nem tudom, hány
éves vagyok, ezeréves talán

ELÉG NEKED

a fa az ablakkeretben elég neked.
jön aztán hosszú havazás, s csak
akkor látod, mily ismeretlenek
e sok karú csendes lények.
milyen tudással él együtt ekkora
tökélye a mozdulatlanságnak,
mely nő csak nő s titokzatos
karjaival az eget végül magához ragadja?
tied legfeljebb az ablak. a határ,
amit ő áttör a magban már

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Visky András: Hóbagoly

s megindul alá és föl, lényegét
szerteszakítva: összecsomózván
így, ami az időben idegen és
különálló, a levegőt átmetsző
hajókötél akár, mely szélnek
feszíti a súlyos vásznakot, a határ
számodra legfeljebb sejtelem.
kiáltva karolja át a gyermek
a törzs mohás gondolatjelét
és megindul vissza-visszatekintve fölfelé.
tied az ablak, amin át a kinti
lét beárad. s az idő böles
lényeit viselő könnyű papír.
elég! elég neked ragyogása!

A †PÓK HADJÁRATAI

a lugas árnyékában háló lebeg,
szem nem látja, mert túl van már,
ahogy a térből kiszakítja a magáét,
saját időt él, a senkiét, csak a
lebegés távoli hullámai üzennek
halált annak, aki értheti még, a
pusztulás gyönyörű mintázata,
bogarak és lepkék beletaposva a
nemlét szőnyegébe, mintha aláhulltukban
álltak volna meg, s most az öröklétbe
zuhannak tovább tündöklően és
üresen, amit a szem mozdulatlanságnak
ismer, hacsak nem belül látod, a lélek
áttetsző vetítővásznán, ahol nevensz, ha
sír sz kívül, és zokogsz férfiasan, keményen,

megriadsz mégis a nemlétező szárnyalásától,
innen vagy, s mintha látnál a túlból is
valamit, ami nincs és szép, érdekesebbnek
érezed a rád szabott időt, szemed szivárvány-
hártyáján fekete szív, kereszttel jelölt,
belevész a sötét pontba minden, mi él, csak
éppen vergődik még egy kicsit, míg körbefut
a háló kötélzetén a pók, a sötét verem
körbeszó és kiszakít, fúj, fúj a szél, a
lebegés távoli hullámai halált üzennek,
fölmérül és lesüllyed, ami már nem te
vagy, nem lepke, nem levél erezetén
egyensúlyozó fényes bogár, ami már nem

HÓBAGOLY

a hóbagoly hova rejtezik? világítja
s kézrekeríti a tolla, mely ápol s
eltakar, hol van az ő élete fája az
egyértelmű hómezőn, s hol a ködbe
rekedt hajóknak bűgő torony, mely
önmagába zárja s őrszi élete törékeny
gyémántját?

a fénybe csak, egyre
közelebb a ragyogáshoz, a sugarak
enyhet adó ketrecébe, mint a napraforgó
mely őszidőn elhamvad egy évszaknyi
káprázatos lobogásban. így mutat utat
a magasban bolyongó fáradt madaraknak.
hogy fél a sötétben! mert látva látja
magát, s akkor leginkább áldozat ő,
mikor önnön tekintete elől elbujdosni

[Erdélyi Magyar Adatbank]

Visky András: Hóbagoly

nem tud. kifekszik a hóra és vár. meleg
szelek támadtát érzi.

szárnya tollazatától
menekülhet-e? lemeztelenítheti-e magasban
lebegő meleg testét, hogy elvegyüljön?
súlyos lenne hirtelen, tűnékeny hóra
lapuló, mint a hernyó a lepke emlékezetében.
csak vadászik zavartan az északi sötétség
hosszú évadában. kiterjesztett
szárnyai messze ragyognak, csendben
van. de őt nem ejti el sohasem senki.
elhamvad egymaga önnön léte elfedező
ragyogásában. s messze hordják meleg
szelek, *vissza*, élete végtelen terébe,
a hóval s a fagyos csillagokkal

Első levél

Baász Imrénéek

kedves barátom, a lélek évszaka tél, fénye
derengés, melyben nem látni még, de induln
i kell, és üres kézzel. legyen könnyű gyol
cs az ing, ne szorítsa, ha körül tekint va
gy ezt mindegyre tanulja. felejtse, hogy o
ly sokan féltik: nem volna szabad csak a t
enger szeme láttára (verset) írnia, és tél
en, a lélek évsza kában. nem volna
szabad, s rá nem is vágya. nem vá
gyna arra, miről nem tudhatja, mi!
nem lehetne többé , gyermek, felejtse
, hogy féltik oly sokan. takargatjá
k. nem vallják be , kell nekik ily
csecsebecse – költő , ki maga is nyel
vét rejti, noha e gyre több idegen f
og, nemtelen fém v ígyzza minden m
ozdulását. ha lázadna, télen tenné, s beid
ézne hozzá régvolt t hóesést, hogy
így mutassa lázát :hamar fénylenék
akkor az arc, s l ehetne tükör anna
k, ki véle szembe n megáll. kitépné
magát, s hagyná v ígyzőit szerte s
zaladni vagy álln i, mint a bástyák
a keselyük súlya alatt, állni a vé
rben. de szabad n em volna, s a del
et nem várná meg. a lélek jele vér
és láng. élete: v árákozás. hűros h
angszereit maga e lé időnként kirak
ja, s szelet vár , hómezők felett
sikló fúvallatot. honnan jó, ki tud
ja? s ki tudja re kél? elvegyül
ni ilyenkor kelle ne. mint a madár,
mely nem szárnyal :a szélben megsz
űnik. ekkor tán l eginkább madár. h
óra hull vagy ága k közé. nem zuhan
.ekkora voltál-e már? csak a kert
alatti utakat ismerem, a lépcsők hangját,
amikor a talpagnak, a sarkoknak válaszolna
k. ismerném bár! lenne minden kő személyes
! de ez, íme látod, szólít noha, megvonja!
megvonja értők körét. szereti azt is, akit
kirekesztett? együtt addig van, amíg nem s
zól? nincsenek szokásaink! hagyom a többit
: maradjon itt fehéren. hadd közelített! a
lélek évszaka tél, barátom, merő ablak a h
áza, fénye hajnali hó: messzi derengés!

AZ IDŐT CSAK

kezdhetném újra, egyre csak újra,
mint a tél. és ugyanúgy mindig.
ahogy a város őszi kertjeiből
magasra száll az ősi füst,
indián-jelt küld az égre
s máris rohannak alá fátyolos
fehér seregek. tudnék csak
kevesebbet, az időt csak, s így
szertejárni, készen lenni mindig.
s a lombokon milyen csendes
diadalt ülnek a pelyhek! amaz
meg gyümölcsfakasztó csupaszságát
rejt, mint a színész, késő
éjjelig nézi szárnyas tükörét a
színpadról lejövén, mert ott van
benne az örök másik arc, amit
estéről estére elfed, hogy
kétségbeesve közelítse. odahajol
de nem lát *be*. messze nézni nem
tud, ahogy a várandós asszonyok
csak. élnek ragyogón két élet
titkát, mintha újra kezdenék ők
is. senki sem boldog úgy. ablakra
nyomja tündöklő arcát a tél,
indulni kellene

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Visky András: Hóbagoly

[Vákát oldal]

KÚT

mily gyakran látom azt a gyermeket
a ház előtti kút körül. s gondolom
újra meg újra őt, nézését és riadt
derűjét magamra próbálván, mint
rejtett vizek tükrében az állatok
a lényüket keretező égboltot.

megállnak hirtelen, kilépnek az
örök menekülés sátorából, s leszegett
fejjel kémlelik létüket a mélyben és
a magasban. alakulhat-e nélkülünk
a világ? a szüntünkkel megszűnik-e?

ismerem a várakozást most is. az út mentén, a sövények és bokrok között. és hallom, hallom a hangokat, látom létem mélyén az akkori arcot, mint a kútban. nem lehetsz sohasem olyan egyedül. és nem félhetsz úgy, mint az időt hirtelen megismerő gyermek. vár, a kút kávájára hajolva, mikor tekint vissza a mélyből. mint aki levetette, noha nem álarc volt. leemelte fejről és a mélybe vetette. ő meg csupaszon maradt s a kút kövére tapadt, mint a mohák, aztán a rettenetes, néma csobbanás, és ami alatt lett, már nem változott, kitepte magát a törvényből s nem illett rá a sors szövedéke, egy görög dombormű akár, amelyen a sisak büszke edényében a katona mása messze világít.

a többedmagam súlyos teher
ily egyedül.

s látta a gyermek a holdat is, ahogy belép könnyedén a képbe, akár a szarvas, sötét agancsa hegyén súlyos csillagok. egyé lesz a fejjel, fényével bátran keretezi, mert nem az övé és gazdag. aztán alig vizesen ki is lép az idő tavából és tovább halad. az egész térben létezik ő.

de a gyermek, a gyermek ott marad a mélyben mindvégig s már kiragadhatatlan.

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Visky András: Hóbagoly

volna oly bátor prométheusz, aki a nedves
arcot visszarágadja, vagy oly ravasz
daidalosz. de a gyermek, a gyermek
elrohan újra meg újra az utca végére
s kémleli a messziről érkezőket.
felbátorodik aztán, egyre feljebb hág
s hallván hallja: szél zúg a csillagok
sűrűjében

TENGER

először a tengerhez ment a fiú
amikor megálltak a férfiak a
hallgatag ház előtt és átadták
a szabadságlevelet, nem siet
senki akkor már, nem kapkod.
kiáll a ház elé az udvarra
zuhanó déli fényben, körbejárja
a falakat, nem tévelyeg, össze-
csavarva tartja árnyékát, mint
egy fölösleges kabátot, két
irányba lát egyszerre a pengevékony
déli verőfényben, megragad egy kart,
elenged végleg egy másikat, ami
az övé volt, mint a kiszakadó
magzat, mikor külön kerül önnön
léte ketrecébe.

kezdeni lehet-e
ennyi mérhetetlen múlttal? lépkedni
némán a szunnyadó gályák felett?
és emlékezni örökké a születetlenre?
napokig lehet így: nem kezdeni semmit,

járni csak körbe a falakon kívül míg
lassan elsüllyed a ház. eltűnik hamar,
ki vergődik ilyenkor. mennyi értékes
tárgy, mely értelme volt hajnalnak,
alkonyatnak! élte nagyvonalúan az
emberi időt s *megmutatta* a szemnek,
a kéznek, egyre csak visszhangozta
a létet. így hevernek, válaszolni
készen a kések, pokrócok, edények,
csordultig sötéttel, sóval, őrizve
sokáig még a kéz melegét, hogy
egyszer még visszatérhess, felismerd
az utat. soha többet azután. végig-
járod a hajlék keményre taposott
ösvényeit, megpihensz a szoba
aranyló tisztásán. megtalálsz a
kályhát, a lámpát azután és az
elfogyatkozó öreg könyveket.

nem

kiáltasz, nem követnek.

aláhull

minden a tenger emlékezetébe. oldalukra
dőlve mutatják a gályák konok orrukkal
a célt. az evezősor meg lassú táncban
ingadozik a vízben, mintha haladna
még, vonzaná zsvajgó, messzi kikötő,
melynek neve tovább! tovább! s hordozná
még szent elmo tüzes koronáját.

a

fedélzeti napló megszakadt sorait róják-e
tintahalak tovább? *kezdeni* lehet-e ennyi
múltsal? vagy csak előre menni néhány
határozott lépést, lerakodni és
visszatérni és új málhával előre ismét,

lerakodni és vissza, mint az evezők, ha a víz nem ellenszegül, szétnyílik a nekifeszülő lapátok előtt és visszazárul, de az érintéstől meg nem termékenyül hulláma. előremenni, lerakodni, visszatérni és megrakodva előre ismét, majd vissza, akár a fali fényes inga.

de merre van ez is? a tengerhez először, mikor az őszi fehér ködök már előgomolyognak és fel-felkavarja a szél a szunnyadó homokot. üresen, odahagyván a kéz, a szem, a haj, a fogsor életét élő tárgyakat. a szoba verőfényes tisztását. mindent, mindent. vadonatújjan, mint a levelek között villámló lepke

ŐSZUTÓ

honnan a fény, az évezredes ragyogás,
asztal felett lobogó gyertyalángok akár
melyek alatt elfogyott a viasz tűnékeny
oszlopcsarnoka, visszanyomultak a mélybe,
mint könnyű pompeiusi kövek, faragott
homlokukat föld iránt fordítván,
és a
morajlás honnan, amit hallanak állatok
is, mikor délidőben a fák alatt
elterülnek, elnyújtják nyakukat a
fűben s egyé válnak az idő hullámverésével,

eltűnt tengerek zúgása a kövek
emlékezetében, pompás csigákkal,
gyöngyökkel, ágbogas csontvázakkal.
a hús remegő gyümölcse rajtuk nem
terem már, s az izzás sem, mely egymás
felé tuszkol, részesévé tesz másikunk
csontkemény halálának.

hang és fény és
csont a világ. áthatolhatsz-e a pusztulás
földtani rétegein? csak elvegyülhetsz
pillanatra midőn fölemelsz egy korsót,
mikor szertejársz és előre tekintesz,
egyre csak előre, mint a sorsunkat
ismerő nyugodt katonák.

hangok jönnek
feléd, megverik az ajtót, s te
örökké tárva-nyitva vagy, mint a
könyvek. fény hull reád, elvegyül
arcod ragyogásában néhány szelíd
égitest. mint a magyal márvány-zöld
levele az égnek vissza-világít. de
a mélyben a tenger hol lakozik, s
hol odafenn a csillag, mely ezredéve
nincs már, csak maradék fénye formázza
hűen a térben. akár a pihenni nem
tudó csendes kéz, mely titokzatos
mondatot ró a falra, s eltűnik aztán
a betűk vonalában. vagy mint a falevél
végleges rajzai az évszak barlangfalán.

az elszakadásban üzenhetsz véglegeset
csak. lebegsz az őszi szélben, mely
általad látható egyedül. a megmutakozásért
küzd minden a földön. hogy magára kanyarítsa

pillanatra bár az idő pusztulásból szőtt
kőkemény palástját, kép legyen, s
keretezze a véges, kihullva az örökkévaló
láthatatlanból. *nagyok* ilyenkor vagyunk
tán. mikor törékenyen egymásra tekintünk,
közelebb, egyre közelebb kerülve,

s az

aláhullás gyönyörűséges táncában
másikunk részeként *vagyunk*. nem
lenni mily terhes nekünk. szemtől
szemben s külön-külön. feltörekedni
növényben, kőben, szárbaszökkeni
saruban, sziklarésben s megkapaszkodni
valahol patakok közelében.

szertehull

minden, ami a láthatatlanból kiszakad.
a levél is erre készül az ág szunnyadó
áramában még. s alig sárga amikor
elszakad sietve és hópehely, csupa
kristály, megkövült muzsika, mire
már leér,

senki nem több ennél,

aki boldog

HÓ-HAJNAL

mily nehéz gyöngének lenni s nyitottnak
mikor az idő végtelen havára lépsz!
hajtva hajt valami az izzó dermedtségben
a homályló hegyek felé, ám a csodák
mögötted történnek mindig. nem kísértene
így a messzeség, ha nem belőled volna

az ég, s kitárt karod szárnyaló
ábécéje mily egyértelműen szüli az
örökkévalóság könnyű jeleit noha
magad vagy a megáradt mozdulatlanság...
mint a belül élő néma fák, amelyek
csak nagy néha roppannak a hajnali
fagyott csendben, elválnak az ágak a
törzstől, de nem zuhannak alá sosem,
csak körberajzolják a csendet, hogy
együtt éld, mit csak részként látsz
és ismét részként hallhatsz, mit csak
borzongva észlelész, ha végigfut riadt
bőrödön a szél: így ragyogóbb és
véglegesebb az évszak

hajnali havak örömét mióta
ismered? mihez hasonlít benned
a pelyhek hatalmas alázuhanása,
hogy ujjongani készted, mint a gyermeket,
aki ablakra tapad, mielőtt elindulna,
a forró tenyere nyomait otthagyja
a homályos üvegen? másként látsz
mindent, s csak látsz most az égi
hangtalanságban, és bolyongsz
a havazás oszlopcsarnokában
idegenül már s hidegen, mert nem
érted, amit *tudott* az egykori gyermek,
s otthon volt, s mily könnyen veszni
hagyta nyomait s égis éró hangját,
mint aki visszatérhet újra s léptei
kráteréből ismét szárba szökkenhet
a láb, kihajthat törzséből a szárnyaló
kéz, mely első mozdulatra embert
formál az égi agyagból, névvel látja

el, amit keze érintett, s ami az
éjszaka dühödt hidegétől kővé keményedik,
végül a fej, mely elé maszk kerül, szem
és szerep, görbedt ajkak és dacos orr,
nem térhet vissza soha

a csodák mögötted történnek
mindig, mint egykor az iskola
zsivajgó udvarán, a dróttal
körbevont szegletben, ahol labdával
vívtad a csatákat, s néztek rád,
néztek fentről az ablakok, s
egy arc, egyetlen egy, amely mindenkinek
felmerül egyszer, s úgy marad meg,
azzal a reneszánsz félmosollyal,
amellyel hajnalra ébrednek a lányok,
állt mögötted a fiú a pályán,
állt mögötted péter, a kapu keretében,
s mikor téged legyőzött a körmönfont
támadás, ő felszökkent, könnyen a
magasba lendült s a kapufák hatalmas
terében a labdát magához vonta.
tévedésed a pazar tudás ára? hogy
összecsuklasz egy szemvillanásra s ő
máris száll a könnyű mozdulattal megküzd
a magadét is?

és most, most? mikor a kerítés mögül
már kiléptél, ki ágaskodik mögötted,
ki hajtja végre a csodát? ki tud helyetted
ily madárul és ki éber, mint a pusztulás
előcsarnokaiban vacogó gyönyörű vadak?
a félelem lámpásait szemükben nem
tudja rejteni egy sem. lobog, lobog

a hideg éjszakában, feltekint a megnyilatkozó
égre újra meg újra, az elsimuló tájra aztán
és elcsendesül, lassan, mintha végleges
értelmet nyerne most, ami esendő és
összeérne, ami különálló, hogy *egy* legyen
s feledje kiszakadását az egykori egészből,
megtöltekezik csenddel és elindul a
hóban a fák között

ABLAK

aki vagyok, elmondhatja-é helyettem más,
hallja-e magában ugyanúgy a tengert,
amint éppen kinyúl a fövenyre, hogy
eltörölje a lábnyomokat s helyébe kagylót
adjon a mélyből? szólhat-e arról, ami
elkerít s lehatárol, a *kint* és *bent*, a
magasság és *mélység* közé épült áttört
formákról, s a résekről, amelyeken át
zene zúdul be és napfény? a túl miatt
ismered meg te is álruhádat, mert
felhághatsz nagynéha és kitekinthetsz
s felejteti tudod a testeden fölfelé
kúszó árnyat, melynek hidegét lassan
átveszik az erek, megborzong a vér
ágbogas fája és beledermes a mozdulatlanságba

aki lehetnél, vagy *te*, a magasság
gyolcsaiba rejtezik előled valód, s
csak a madarak látják, amikor riadtan
körbepülnek, s az örvényből már nem
tudnak szabadulni: ilyenkor zuhan eléd

a hóba egy-egy szárnyba burkolt ólomnehéz test, s nem érted, mitől oly súlyos most és végleges, s honnan dobta fel magát a légbe, hogy ilyen hamar aláhulljon? előtted hull le minden, amerre néz, te már azt sem tudod követni, mert fogva tart a *hamar*, s úgy nő árnyékod a talpad alól a rétekre az évig akár egy ösvény, amin megindultál s már nem lehet megállni. ami most vagy, csak játék. ruhákba bújsz, fátyol mögé szorítod arcod, lóra szállsz, kitárod ablakod, a sietség és várakozás hangtalan tánca ez, amikor lázas karokkal magadhoz szorítanál valakit, aki vezessen, hogy körbelengd, így, a boldog tárgyakat.

lent vagy, s makacsul az égi magasban, ablak akár, állnak előtted s *kitekintenek*, a *fent* és a *lent* szaggatását te tudod csak, ízét a víznek, amelyen lábnyomok úsznak az idők kezdetétől, örök már attól az ember, hogy a hajnali parton egyszer végigsétált, s kinyúlt érte a tenger és csöndben önnön idejébe lopta. értelme vagy víznek és madárnak, reád hull alá a levél, s hozzád emelkednek magasba a nedvek, mi kívül van, magadban mindazt megtalálsz.

miként más,
ki nem te vagy? hallod, amint szólt, amikor a földből magadhoz emelsz egy koponyát :mint ami öröktől fogva van. ismered az állkapcsok szörnyű ütközetét a szóért, a könnyű sugárért, amely az arcon mintha ismét felfénylenék, noha csak visszalátszik, csak maradványa benne annak, aki te általa is lettél.

ami most vagy, csak játék. mennydörgés, eső,
üres üvegek szomorú nyaka, a nemlétezővel
viaskodó ezredszer ablaknak csapódó lepke,
a tükör bizonytalan homálya. ami most vagy,
töredék csak: az *innenben* érzed meg a
távolt, egy napernyő alatt ragyogó női
arcban, amelyen semmi nem teljes még,
s ezért tökéletes. fejeken, elporladt
arcokon lépkedsz a világon által, tenyerek
nyílnak talpad alá, s térded érintik,
ha lehajolsz, tengerek zúgása a koponyák
fenséges üregéből. *egy* lehetsz csak, mielőtt
a mindenség lennél, azután a hajnali égen
úszó felhők szegélyén a gyöngyöző vér,
naptámadatkor, mennyi jel, mennyi temérdek
lehetőség, hogy felismerjenek

TÜKÖR

elnémulsz majd, mint a szemtanúk,
állsz csak, állsz, és elfordulni
nem tudsz, eggyé leszel azzal, ami
rajtad kívül történik, önmagába szív
és el nem enged már, rádtestálja
történetének mondhatatlan titkát, mert
nem játsza vissza a szó a tűnt idő
egészét, támad csak, vérengző halként,
amíg az ezüstlő vázig jut s megtorpan
ott, önnön ketrecébe zárja a látvány
páraváza s nem épülhet már újra az
egész, csak lebeg a végleges mondatokban,
ahogy szél kavar lombot, szárnyak idegenné

lett tollait, riadt rikoltást, s a szem
rettenetben forgó drágakövét, mint tenger
végtelen kalitkájában az időt nem ismerő
víz a néma állatokat

mely nyelv tarthatja
fogva, mi tüstént szertefoszlik és behull
az érinthetetlenbe? felmerülhet-e még, mi
egyszer történni látszik? nem múlik el
semmi. csak körbefordul halkan a világ,
s amit hord, újfent megmutatja. ott van
az arc a tükörben mielőtt még odalépnél
és megmutatnád magad, s nem tűnik el, ha
távolodsz. nem tudsz megfogózni
az elmondásnak a kényszere honnan?
honnan, ha te teremtéd, mi kívül
árad szét, a falak előtt, s csak
árnyékát szövi a vakolatba, mely
összeroskad, szertehull hamar,
napban izzó színét veszítve, *előtted
hull le minden*

amit elmondasz, az csak
ítélet, nem *madár*, nem *fű*, nem *kő*, nem
égbolt. megtörsz mindent, mielőtt
felmutatnád, s az érintés már csak
emlékezet, s a nyomok hova vezetnek?
el?

mint gombahátnyi fény a rengetegbe,
mely – magától – elvezet. az apró
triangulum is, ahogy magába zárja saját
terét. s tökélyével válaszol az érintésre:
ettől lesz lehatárolatlan, már-már végtelen
és öröktől fogva ismerős a hang. amit te
látsz, kivonat csak. riaszt a látvány más
ideje a szemben, melynek metszése atyádé,

a fodrozódó lányos homlok meg lépcsőkön
szálló könnyű nőé, a szenvedés magasáig

követned kell, ami szólni késztet. nem
lehetsz tanú, cinkos csak, aki küszködve
elfed, amint szól, számbavesz és elvesz,
mert titok az *egész* és homály. végbement
nélküle s önnön szőnyegébe mintázta mégis

amit mutathat, csak saját arca, a redők
közt a pillanatra megkövült idővel.
elfordulni nem tud, néz, örökké
szemben, a homlokára irányítja ujját
s lehull

ERKÉLY

lehet-e a vers az örökléthez létra?
ott van hon? *ott* van az elkészített
hajlék, amiről a gyermek mintha tudna?
olyan óriási az álma, mint az ezeréves
fák, melyek a madarakat viharban el
nem kergetik maguktól.

és nyílt seb a
száj? könnyörgést vérző? forró fohászt?
kinek szól, mikor mások felé fordul s
lehullnak róla egyenként a hangok, míg
végül csupasz lesz s ettől már az első
szónál is szemérmes és eltökélt, mert
az égitestek útéseit máris viseli? meggy
fölfelé a dombon, elmaradnak a napfényes
ketrecek.

túl nagy terhe a testnek a lélek, nem lehet tőle sohasem szabad. meggörnyed, kiürül belőle a kő, a pernye, a tengerparti homok. mikor már annyi, mint egy madár, késő repülni. a földet kémleli külön-külön a két szem, az utat méri a saját életét élő két láb. csak a fül figyel fölfele, hogy tölcserébe a hívó hang behulljon, mint egy föloldozást hozó pecsétetes levél.

de a lélek, a lélek. kiszakadna még. leperereg benne a test habot, hajót, hajnalt feledő homokja és önmagát nem fordíthatja meg. egyedül marad, szélfújta gyolcs a roppant ágak hegyén, eső esik rá, nap süti, perzseli korai hó. nem érzi senki magányát, nem fáj miatta halánték. kiszakadna még, de nem tartja fogva semmi, nem lehet ezért szabad.

az erek
bíbor viharait, a

golyó előtt kaput táró
izmok hosszú kiáltását ő emlékezi. hogyan élhetné, mi sajátja, ha betörőként rátör a csontok, a bujkáló idegek szenvedése, s ezek feladják hamar, még mielőtt a lélek éjszakája beköszönne. hiába rázza. hiába leheli vissza magát újra meg újra, s kötöznék el a tüdő szertemáló zsákját, ébresztgetné a bágyadt géneket. nem fél egyetlen sejt sem, s nem menekül. készen áll, tárva-nyitva valamennyi. mint egy homlok a lámpa fénykörében.

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Visky András: Hóbagoly

ott áll
felette, nem távozik el. aztán *magához*
méri néhányszor még a ruhákat, kilép
az erkélyre a könnyű szélben, üres üveget
ver le, mikor a párkányra lép. nem néz
vissza

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Visky András: Hóbagoly

[Vákát oldal]

SZABAD KÉZ

moldvay katinak

rajzolj életjelt nekem, művésznő.
a papíron vonal, felette az
eltűnt kéz múltideje, ami nem akar
befejeződni. nincs vége. hol foly-
tatódik, ami nincs (jelen). kifutó
pálya, egy bogaré legalább. ami a
szem. a papír meg vízjeles, merített,
+ famentes. vagy lehetnek szívizmok,
fáké mondjuk, amelyeket azután
rendre legyilkolnak. de ez is rólad
szól. nagy vidám gyilkosok, ahogy
mellettünk elhaladnak. valami esőt
hallok mindig közeledni. rajzolj
életjelt. szabad kezet adok neked.
szép, szabad kezet. a papír felett,
mint egy madár. és nagyon közeli, mint
egymáshoz a kövek. négyréthajtva tedd
borítékba. és add fel. add fel.

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Visky András: Hóbagoly

[Vákát oldal]

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Visky András: Hóbagoly

[Vákát oldal]

SZUBSZTANCIA

elindulsz a körkörös tér
külső barázdája mentén

még látod a csillogást
látod az előtted vonuló tétova
nyomokat

lábad elé zuhan egy madár
nevét nem tudod
de láttad már ablakod előtt
a köd palástjába burkolózva
hallgatagon

feledésbe rejteni nem lehet
elnevezed :gyermekkor
de ez is csak kísérlet

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Visky András: Hóbagoly

(az út mentén kezdedben
egyszer elpusztult egy madár

torkából kiömlő vércsepp
az alábukó nap)

elválaszthatod hát a nappalt
az éjszakától
egybegyűjtöd a vizeket
hogy legyen folyó és tenger

mint lefektetett
hangosan lélegző fa

legyen föld kagyló és csiga

a választóvonalon ott a madár
torkából kiömlő vércsepp
az alábukó nap

*

a bölcsesség geometriája :kör

de mikor azt hinnéd
a kiindulási pontig minduntalan visszajutsz
észreveszed :ez már egy másik kör
és másik idő

a bölcsesség geometriája :csigavonal

látod a fogyó csillogást
látod az előtted vonuló
szakadozott nyomokat
már adagio
már largo

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Visky András: Hóbagoly

immár elég egyetlen húr
és időről időre
néhány ütés
a nyelv ágbogas artériáiban

*

nincs külön neve a szélnek
és a faleveleknek

visszaváltozik a nappal éjszakává
az éjszaka magára ölti a hajnal
zuhogó köntösét

mintha el sem indultál volna
és meg sem érkeznel

növekszel és reményülsz
elengedsz és magadhoz emelsz
kiterjedsz és elfogysz

ahogy a pára a hegyet
magasba vonja
elengedi

*

szeretnéd leírni
elmondani kezed egyetlen mozdulatával

örömtől rettegéstől
megkönnyülten

vagy csak fölmutatva arcodat

*

[Erdélyi Magyar Adatbank]

Visky András: Hóbagoly

a következő korig körbefordul
veled a világ

s mire kimondanál valamit
mit jelent nem tudod

csak a hang
ünnepenként pedig a kiáltás
kádenciája

a korsó mélyéből
előtörő bor és olaj

látsz havazást
látsz sárkányhordától szabdalt
 eget

füvek rengetegében neszező
bogarakat
érzed talpadon vérüket

megérted :minden előrelépésed
halál

de ez is mit jelent mit mit

mikor az apró reccsenő testek
szimfóniáját hallod

ez most tücsök ez szuronyoslégy
ez lepke
ez meg szilánkokra hulló mozaikszem
összerakhatatlan

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Visky András: Hóbagoly

újabb lépés
hószúnyog nünükék fáraóhangya
paránypille

de mondhatnád hegedű brácsa
mondhatnád triangulum

mondhatnád :az út mentén kezeden
elpusztult egy madár

torkából kiömlő vércsepp
az alábukó nap

*

kezed ismeri meg előbb
a pusztulást

aztán a láb
ahogy a létezés mélyébe
mártod

ilyen voltál mindig

a csillagokkal megbélyegzett
sötét arcú ég
alatt

*

nem látsz falat
túlpartot sem

a hóban feketés szemöldökfa

körülötte a ház hiánya

[Erdélyi Magyar Adatbank]
Visky András: Hóbagoly

de itt-ott hangok
futónövények félig betemetett
nyomai

meglehet mégis :traverz

a távolság
fekete villanása

újabb és újabb kör
egyre kisebb

*

innen már írhat
és írj
levelet

kedves barátom
kedves kedves

vagy kiálthatsz
vagy :kiálthatsz

innen zene minden
már

kedves barátom
kedves kedves

ki tudna engem betakarni

zene